

DET KONGELIGE
FORSVARSDEPARTEMENT

Miljøverndepartementet

28 APR 2011

Tidl. ref.
201002899

Vår ref.
2009/03106-13/FD I 4/FRI

Dato

**HØRING AV FORSLAG TIL FORSKRIFT OM INFRASTRUKTUR FOR
GEOGRAFISK INFORMASJON (GEODATAFORSKRIFTEN)**

Det vises til brev av 31. januar 2011 vedrørende ovennevnte.

I det følgende gis et omforent høringsinnspill fra Forsvarsdepartementet med underliggende etater.

Forskriftsutkastets virkeområde – utkastets § 3

Forsvarsdepartementet avga i brev av 19. februar 2009 en høringsuttalelse i forbindelse med høring av geodataloven. Det ble da blant annet anbefalt at det ble tatt inn en presisering om at geodataloven ikke gjelder for geodata som er sikkerhetsgradert eller relatert til skjermingsverdige objekter etter lov om forebyggende sikkerhetstjeneste med underliggende forskrifter. I Prop. 121 L (2009-2010) på s. 32 uttales det at "*[d]epartementet legger til grunn at geodata som omfattes av loven, gjelder informasjon som i utgangspunktet ikke er underlagt restriksjoner som gjør at de ikke fritt kan deles mellom offentlige myndigheter.*" Dette er imidlertid ikke kommet eksplisitt til uttrykk i selve loven.

Den 1. januar i år trådte forskrift om objektsikkerhet i kraft. Det følger av forskriften § 3-2 annet ledd, som omhandler tiltak mot etterretningsvirksomhet at:

Når informasjon om et skjermingsverdig objekt må beskyttes av sikkerhetsmessige grunner, skal den sikkerhetsgraderes etter sitt innhold, og beskyttes etter bestemmelsene gitt i og i medhold av sikkerhetslovens kapittel 4.

I tråd med uttalelsene i Prop. 121 L (2009-2010) legger Forsvarsdepartementet til grunn at geodata som er sikkerhetsgradert ikke er informasjon som er omfattet av geodataloven. Sikkerhetsgradert informasjon er underlagt lovbestemt taushetsplikt etter sikkerhetslovens § 12, og er således *underlagt restriksjoner som gjør at de ikke fritt kan deles mellom offentlige myndigheter.*

Det vil uansett være Forsvarsdepartementets syn at sikkerhetsloven, i relasjon til håndtering av sikkerhetsgradert informasjon, må anses som en spesiallov og at geodataloven må tolkes med de begrensninger dette innebærer for dens rekkevidde.

Etter Forsvarsdepartementets oppfatning vil det kunne få alvorlige konsekvenser om beskyttelsesverdig informasjon om skjermingsverdige objekter kommer uvedkommende i hende. En kompromittering av slik informasjon vil være irreversibel. Det må derfor gjøres klart for enhver virksomhet som skal anvende dette regelverket at sikkerhetsgradert informasjon ikke faller inn under geodataloven og geodataforskriften.

Det fremstår etter vår oppfatning som utilstrekkelig at dette kun fremgår forutsetningsvis av en uttalelse i forarbeidene eller av lex-spezialis prinsippet. Dette er forhold som ikke nødvendigvis er kjent for de som skal anvende regelverket i det daglige. På denne bakgrunn anbefaler Forsvarsdepartementet at følgende tas inn som nytt femte ledd i geodataforskriften § 3:

Geodatasett som skal beskyttes etter objektsikkerhetsforskriftens § 3-2 andre ledd eller som av andre grunner er sikkerhetsgradert og/eller skjermingsverdig etter sikkerhetsloven omfattes ikke av forskriften.

Objektsikkerhetsforskriften trådte som nevnt i kraft 1. januar 2011, og det er fastsatt en implementeringstid på to år. Dette innebærer at innen objektsikkerhetsforskriften er implementert, vil det allerede kunne være åpen tilgang til informasjon som nå er under vurdering for slik beskyttelse. Forsvarsdepartementet vil påpeke viktigheten av at mulige skjermingsverdige objekter, og informasjon om disse, ikke blir gjort tilgjengelig i databaser med åpen tilgang.

Forskriftsutkastets § 10

Forsvarsdepartementet registrerer at det i § 10 i utkastet er inntatt enkelte bestemmelser om begrensninger i offentlig tilgang til geodatasett og geodatatenester. Første ledd og andre ledd litra b) legger en slik begrensning der tilgang vil kunne skade blant annet *offentlig sikkerhet eller nasjonalt forsvar*, og i denne konteksten omtaler høringsnotatet på side 10 og 22 meget kortfattet også sikkerhetsloven.

Forsvarsdepartementet vil gjøre oppmerksom på at bestemmelsene inntatt i § 10 i utkastet ikke på noen måte er tilstrekkelig for å beskytte informasjon som er sikkerhetsgradert. For det første etablerer § 10 ingen absolutt plikt til å unnta informasjon fra offentlig tilgang, jf. bruken av ordet *kan* i første og andre ledd og de

avveininger som skal gjøres etter bestemmelsens tredje ledd. Dette er ikke forenelig med sikkerhetslovens § 12, hvorefter sikkerhetsgradert informasjon er underlagt en lovbestemt taushetsplikt og således ikke skal gjøres offentlig tilgjengelig.

Bestemmelsene gitt i og i medhold av sikkerhetsloven krever videre en aktiv beskyttelse av sikkerhetsgradert informasjon gjennom å stille krav til personene som skal håndtere den (sikkerhetsklaring og autorisasjon), krav til fysisk sikring av informasjonen, krav til administrative rutiner for å sikre regnskapsmessig kontroll med informasjonen, krav til sikkerhetsmessig godkjenning av informasjonssystemer informasjonen skal lagres i, krav til kryptering når informasjonen kommuniseres elektronisk, samt krav til at det skal etableres en sikkerhetsorganisasjon som skal påse at sikkerhetskravene blir ivaretatt.

Det gjelder således atskillig flere beskrankninger og krav til håndtering av sikkerhetsgradert informasjon enn at den ikke kan gjøres offentlig tilgjengelig. Dette medfører at sikkerhetsgraderte geodata heller ikke kan ligge i offentlige databaser og nettverk med mindre disse er sikret i henhold til kravene gitt i og i medhold av sikkerhetsloven.

For å ivareta sikkerhetslovens krav og sikre gradert informasjon på en tilfredsstillende måte mener Forsvarsdepartementet, som fremholdt ovenfor, at det må være et eksplisitt unntak i geodataforskriftens virkeområde for graderte datasett slik at denne type informasjon ikke inngår i de databaser som skal knyttes opp mot den nasjonale geodataportalen.

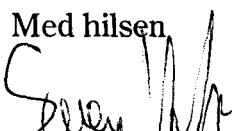
Unntaket i § 10 første ledd og andre ledd litra b) i utkastet til geodataforskrift fremstår i en objektsikkerhetskontekst utelukkende som en egnet unntakshjemmel for sensitiv informasjon om skjermingsverdige objekter som ikke er av en slik karakter at den er sikkerhetsgradert. I denne konteksten har bestemmelsene en berettigelse.

Forsvarsdepartementet mener videre at det bør fremgå eksplisitt av kommentaren til utkastets § 10 at forvaltningsorganene plikter å foreta en verdivurdering av om informasjonen isolert sett, eller sammenstilt med annen informasjon, vil være å anse som skjermingsverdig i medhold av sikkerhetsloven §§ 11 og 12, jf. § 1, før lokale informasjonsplattformer kobles sammen i henhold til INSPIRE-direktivet vedlegg I, II og III.

Forskriftsutkastet § 14

Det fremgår av bestemmelsen at Miljøverndepartementet skal utpeke representanter for et nasjonalt geodataråd. Forsvarsdepartementet mener det er viktig at Forsvaret er representert i et slikt råd for å ivareta sektorens interesser og behovet for vern av sikkerhetsgradert informasjon.

Med hilsen

Severin Vikanes (e.f.)
avdelingsdirektør

Fredrik Løgens
rådgiver